

Candidates must write the Code on the title page of the answer-book.

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--

- Please check that this question paper contains 7 printed pages.
- Code number given on the right hand side of the question paper should be written on the title page of the answer-book by the candidate.
- Please check that this question paper contains 13 questions.
- **Please write down the Serial Number of the question before attempting it.**
- 15 minutes time has been allotted to read this question paper. The question paper will be distributed at 10.15 a.m. From 10.15 a.m. to 10.30 a.m., the student will read the question paper only and will not write any answer on the answer script during this period.

ORIYA

ଓଡ଼ିଆ

Time allowed : 3 hours

Maximum Marks : 100

ସମୟ : 3 ଘଣ୍ଟା

ମୁଣ୍ଡ ସଂଖ୍ୟା : 100

1. ଅନୁଲ୍ଲେଦଟି ପାଠ କରି ଶେଷରେ ଥିବା ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ନିଜ ଭାଷାରେ ଦିଅ :

5×2=10

ସ୍ଵାଧୀନତା ପ୍ରାପ୍ତି ପରେ ଭାରତରେ ଚିନ୍ତକ, ପଣ୍ଡିତ ତଥା ନେତାମାନଙ୍କର ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ଦୃଷ୍ଟି ବୌଦ୍ଧ୍ୟର ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ଏକ ଶୁଭ ଲକ୍ଷଣ ସାଂପ୍ରଦାୟିକ ମତାନ୍ତରତା ଓ ସଂଘର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ

ଭାରତଭୂମି ଯେପରି ନରରକ୍ତର ପ୍ଲୁବନରେ ଭାସି ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇଗଲା, ଭାରତରେ ତାହା ସାର୍ବଜନିନ ମୈତ୍ରାଧର୍ମ ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ପୁନଃପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପ୍ରଣୋଦିତ କରିଥିବା ସ୍ୱାଭାବିକ । ଆଜି ବୌଦ୍ଧଧର୍ମ ନାମରେ ସାକ୍ଷ ବୌଦ୍ଧ ସମ୍ମିଳନୀଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ବୁଦ୍ଧଗୟା ମନ୍ଦିରକୁ ଆଇନ୍ ବଳରେ ଏକ ମିଳିତ ଟ୍ରଷ୍ଟିବୋର୍ଡ୍ ହାତରେ ଦେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବହୁ ଉଦ୍ୟମ ହେଉଛି; ବହୁ ଭାଷଣ ବିରୁଦ୍ଧି ପରିବେଷଣ ହେଉଛି । କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ମୌଳିକ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ହେଉନାହିଁ — ବୌଦ୍ଧଧର୍ମଟି କଣ ? ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର କେଉଁଧାରା ଲୋକରେ ବ୍ୟାପ୍ତ କହିବା ଆମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ? ବିଶାଳ ବୌଦ୍ଧଶାସ୍ତ୍ର, ଆଲୋଚନା କରି ସାରିବା ପରେ ମନେହୁଏ, ଦଳେ ଅକ୍ଷ ହାତୀ ଦୈତ୍ତବାକୁ ବାହାରିବା ପରି । ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ଅନୁଶୀଳନ ଓ ଅନୁସଂଧାନ ନିଜ ନିଜର ସୀମିତ ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତେ କରି ଆସିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କେହି ହୁଏତ ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ବାସ୍ତବ ସ୍ୱରୂପର ତଥାପି ପରିଚୟ ପାଇ ପାରିନାହାନ୍ତି । ଯେଉଁ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ପଣ୍ଡିତମାନେ ନେପାଳ, ତିବ୍ୱତ ଓ ଜାପାନ ପ୍ରଭୃତି ଦେଶମାନଙ୍କର ଅନୁସଂଧାନ କରିଅଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ବିଶ୍ୱରରେ ବୌଦ୍ଧଧର୍ମ କହିଲେ ବୁଝାଏ ମହାଯାନୀ, ନଚେତ୍ ତାହିକି ବୌଦ୍ଧଧର୍ମ । ପୁଣି ଯେଉଁମାନେ ସିଂହଳରେ ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ଅନୁଶୀଳନ କରିଅଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଧାରଣାରେ ବୌଦ୍ଧଧର୍ମ କହିଲେ ବୁଝାଏ ହୀନଯାନର ନିରୋଳ ଶୀଳସାଧନା । ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବିଭାବ ବା ଧାରା ହେଲେହେଁ କୌଣସିଟି ଶାକ୍ୟମୁନି ଗୌତମଙ୍କ ପ୍ରଗୁରିତ ଅବିକଳ ମଧ୍ୟମପନ୍ଥା ନୁହେଁ । ବୁଦ୍ଧଙ୍କ ପରିନିର୍ବାଣ ସଂଗେ ସଂଗେ ସେ ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ହୁଏତ ଅବସାନ ଘଟିଥିଲା । ତେଣୁ ବୁଦ୍ଧଙ୍କ

ପରିନିର୍ବାଣର ଅବ୍ୟବହିତ ପରେ ପ୍ରଥମ ବୌଦ୍ଧ ସମ୍ମିଳନୀ ୧୦୮୧ ଖ୍ରୀ.ପୂ. ଆରମ୍ଭ କରି କାଶ୍ମୀରରେ କନିଷ୍ଠକର ଶେଷ ବୌଦ୍ଧ ସମ୍ମିଳନୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ସ୍ୱରୂପ ନିରୂପଣ ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ ହୋଇଥିଲେହେଁ କୌଣସି ଉଦ୍ୟମ ସଫଳ ହୋଇ ନାହିଁ ।

(କ) ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ପୁନଃପ୍ରତିଷ୍ଠା ଲାଗି ସମସ୍ତେ ପ୍ରଶୋଦିତ ହେବାର କାରଣ କଣ ?

(ଖ) ଜାପାନ, ନେପାଳ, ଡିକଡ ପ୍ରଭୃତି ଦେଶରେ ଅନୁସଂଧାନ କରିଥିବା ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କ ବିଗ୍ରହରେ ବୌଦ୍ଧଧର୍ମ କଣ ?

(ଗ) ସିଂହଳରେ ଅନୁସଂଧାନ କରିଥିବା ଗବେଷକମାନଙ୍କର ବୌଦ୍ଧଧର୍ମ ସଂପର୍କରେ ଧାରଣା କଣ ?

(ଘ) ମଧ୍ୟମ ପନ୍ଥୀ ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ଅବସାନ କେବେ ଘଟିଥିଲା ?

(ଙ) ବୌଦ୍ଧଧର୍ମର ସ୍ୱରୂପ ନିରୂପଣ ଲାଗି କି ଉଦ୍ୟମ ହୋଇଥିଲା ?

2. ଗୋଟିଏ ବିଷୟରେ ପ୍ରବନ୍ଧ ଲେଖ : (ଶବ୍ଦସଂଖ୍ୟା ୨୫୦ ରୁ ୩୦୦) 10

(କ) ସ୍ୱାଧୀନ ଭାରତର ଅଗ୍ରଗତି

(ଖ) ରାଜନୀତିରେ ସାଧୁତାର ଆବଶ୍ୟକତା

(ଗ) ନାରୀ ସ୍ୱାଧୀନତା

3. ତୁମ ଅଞ୍ଚଳର କୃଷିର ଦୁରବସ୍ଥା ଉପରେ ଆଲୋଚନା କର କୌଣସି ସଂବାଦପତ୍ର ସଂପାଦକଙ୍କୁ ପତ୍ର ଲେଖ । 8

କିମ୍ବା

ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାର ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ସଂପର୍କରେ ସଂବାଦପତ୍ର ସଂପାଦକଙ୍କୁ ପତ୍ର ଲେଖ ।

4. ଏକ ମର୍ମନ୍ତୁଦ ରାସ୍ତା ଦୁର୍ଘଟଣା ସଂପର୍କରେ ସଂବାଦପତ୍ର ଲାଗି ବିବରଣୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

7

କିମ୍ବା

ତୁମ ସ୍କୁଲର ସୁବର୍ଣ୍ଣଜୟନ୍ତୀ ପାଳନ ସଂପର୍କିତ ବିବରଣୀ ସଂବାଦପତ୍ର ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

5. (କ) ସରଳ ବାକ୍ୟରେ ପରିଣତ କର : (୩ଟି)

3

(i) ଯେଉଁ ଛାତ୍ରଟି ପଠୁ ବେଞ୍ଚରେ ଚୁପ୍‌ଗୁପ୍ ବସିଥାଏ, ସେ ଆଜି ସ୍କୁଲ ପାଇଁ ଗୌରବ ଆଣିଦେଲା ।

(ii) ତାଙ୍କୁ ବହୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ, କିନ୍ତୁ ରୋଗୀଟି ବଞ୍ଚିଲା ନାହିଁ ।

(iii) ସେ ହିନ୍ଦୀ କହି ପାରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଲେଖା ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।

(iv) ସେ ଯଦିଓ ଭଲ ପଢୁଥିଲା, ପରୀକ୍ଷାରେ ଭଲ କଲା ନାହିଁ ।

(v) ତୁମେ ଯଦି କଠିନ ପରିଶ୍ରମ କରିବ, ତେବେ ସଫଳତା ଲାଭ କରିବ ।

(ଖ) ବିଶେଷ ଅର୍ଥରେ ବାକ୍ୟରେ ପ୍ରୟୋଗ କର : (୩ଟି)

3

(i) ବିଷଦାନ୍ତ ଭାଗିବା

(ii) କୁହୁଡ଼ି ପହିରିବା

(iii) ଜିରାରୁ ଶିରା ବାହାର କରିବା

(iv) ଚାଲିଲା ଶଗଡ଼ରେ ହାତ ଦେବା

(v) ଚଷ୍ମ କୁଟିବା

(ଗ) ଭ୍ରମ ସଂଶୋଧନ କର : (୩ଟି)

3

କୃଦ୍, ଅକ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ, ଭୌଗଳିକ, ସୌଜନ୍ୟତା, ପ୍ରୀୟା, ତୃଟି, ଉରୁ, ଇର୍ଷା

6. (କ) ଉଦାହରଣ ସହ 'ସମରୂପ' କିମ୍ବା 'ମାତ୍ରାବୃତ୍ତ'ର ପରିଚୟ ଦିଅ । 3

(ଖ) ଉଦାହରଣ ସହ 'ସାଂଗ ରୂପକ' କିମ୍ବା 'ବୃତ୍ତ୍ୟାନୁପ୍ରାସ' କଣ ବୁଝାଅ । 3

7. 'ଜାତିର ଜୀବନ ଓ ସଂସ୍କୃତି' ପ୍ରବନ୍ଧର ଅନୁସରଣରେ ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିର ସ୍ୱରୂପ ଦର୍ଶାଅ । 8

କିମ୍ବା

'ସ୍ୱାଧୀନ ଚିନ୍ତାର ଅଭାବ ମାନବ ସମାଜର ଅଧୋଗତିର କାରଣ' —
ଏହି ଉକ୍ତିର ଯଥାର୍ଥତା ବିଶ୍ଳେଷଣ କର ।

8. ସଂକ୍ଷେପରେ ଉତ୍ତର ଦିଅ : (୨ଟି) $2 \times 2 \frac{1}{2} = 5$

(କ) ଅତୀତରେ ଓଡ଼ିଶାର ସୀମାରେଖା କେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିସ୍ତୃତ ଥିଲା ?

(ଖ) କାହାର ସଂଧାନରେ ଜୀବନ ବିତିଯାଏ ?

(ଗ) ଗଧ ଓ କୁକୁରଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କି ଗୁଣଗତ ଓ ସ୍ୱଭାବଗତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି ?

(ଘ) ମନୁଷ୍ୟର ଦେବତ୍ୱ କିପରି ବିକଶିତ ହୁଏ ?

9. ସପ୍ତସଂଗ ସରଳାର୍ଥ ଲେଖ । 7

“ଶାସ୍ତ୍ରର ଯଦି କିଛି ଉପକାର ଥାଏ, ଶାସ୍ତ୍ରର ଯଦି କିଛି ପ୍ରୟୋଜନୀୟତା ଥାଏ, ତେବେ ତାହା ଏହି — ସେ କେବଳ ମାନବତାର ଚିନ୍ତାଶକ୍ତିକୁ ଉଦ୍ରେକ କରିଦିଏ ।

କିମ୍ବା

“ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତିର କାର୍ଯ୍ୟ ଏପରି ହେବା ଉଚିତ ଯେ ସମସ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ କ୍ରିୟାର ସମ୍ପର୍କରେ ସମୁଦ୍ଧ ଜାତିର କଲ୍ୟାଣ ହେବ ।”

10. ‘ଉଠ କଂକାଳ’ କବିତାରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ଜାତୀୟବାଦୀ ଚେତାନର ପରିଚୟ ଦିଅ ।

8

କିମ୍ବା

‘ମୁଁ ହାଟ ବାହୁଡ଼ା’ରେ କବି ସମସାମୟିକ ଓଡ଼ିଶାର ଚିତ୍ର କିପରି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଦର୍ଶାଅ ।

11. ସଂକ୍ଷେପରେ ଉତ୍ତର ଦିଅ । (୨ଟି)

$2 \times 2 \frac{1}{2} = 5$

(କ) କପୋତ ଓ କପୋତୀ କିପରି ଆନନ୍ଦରେ କାଳାତିପାତ କରୁଥିଲେ ?

(ଖ) ଗୃହିଣୀମାନେ ଶୁଭବାରତା ପାଇବାକୁ କଣ କରନ୍ତି ?

(ଗ) ‘ଘରେ ତ ଗୃଷୀ ନାହାନ୍ତି’ ବୋଲି କବି କାହିଁକି କହିଛନ୍ତି ?

(ଘ) ‘ଜଗତେ କେବଳ ଜନେ ହସିବେ’ କହିବାର ଅର୍ଥ କଣ ?

12. ସପ୍ତସଂଗ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର :

7

“ଜଳ ଗହଳ ହେଲା ତା ପକ୍ଷେ ଯମ
ଅତି ସଂପଦ ବାବୁ, ମହା ବିଷମ ।”

କିମ୍ବା

ଏକା ଖଡ଼ଗରେ ପାଞ୍ଚ ଦଶ ମୁଣ୍ଡ ଛୁଡ଼ାଇ ଭାରତ ଯୁଦ୍ଧେ ଆରେକ
ଅଂଗକୁ ପାଦେ ପ୍ରହାରିଲେ ମୋର ଏ ଅଂଗକୁ ବାଧେ ।”

13. ଦୁଇଟି ଚରିତ୍ରର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଦର୍ଶାଅ :

2×5=10

(କ) ଜୟୀ ରାଜଗୁରୁ

(ଖ) କସ୍ତୁରୀ

(ଗ) ଚରଣ ପଟ୍ଟନାୟକ

(ଘ) କରୁଣାକର